

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

ŞİRİN PEPE¹, Özden TAŞĞIN²

1

2

GİRİŞ

Meslek Bir kimsenin geçimini sağlamak için yaptığı sürekli iş kişini mesleği olarak tanımlanmaktadır. Birbirine bağlı bilimsel veya felsefi düşünceler birliği; bir fikir çevresinde toplanmış çeşitli bilgiler, dizgi, sistem” olarak tanımlanmaktadır.

Öğretmenlik mesleği; ülkemizde öğretmenlerin yasal konumunu 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesi ile düzenlenmiştir. “Öğretmenlik devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifade etmekle yükümlüdür (Özdemir ve Yalın 1999).

Öğretmenlik, zor görev şartları nedeniyle en yorucu ve yıpratıcı mesleklerden biridir. Çalışma koşulları ve ortamlarında yoğun stres yapıcı etkenler dolayısıyla öğretmenler tükenmişlik bakımından yüksek riskli bir gruptur. Olumsuz koşullar ve gerilim içinde çalışan öğretmenin hizmet kalitesinde bozulma beden sağlığında bozulma ve çevreyle olan sosyal ilişkilerde bozulma meydana gelebilir (Peker 2002).

1 Dr.sirin.pepe@gmail.com Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

2 Doç.Dr.otaskin@nevsehir.edu.tr Nevşehir Hacıbektas Veli Üniversitesi

rar ve uygulamalarında adaletli davranmaları öğretmenlerin verimliliği ve motivasyonunu artıracaktır.

Öğretmenlerin kurumlarındaki fiziksel şartlar ve çalışma ortamlarının iyileştirilmesi mesleki tükenmişlikten uzaklaşmalarına katkı sağlayacaktır.

Beden Eğitimi Öğretmen adaylarına öğretmenliğe başladıklarında kedilerini bekleyen sorunlar konusunda gerçekçi bilgiler verilerek olumlu bir yapılandırmaya gidilmelidir. Ayrıca yeni beden eğitimi öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların çözüm yolları araştırılmalıdır

KAYNAKLAR

1. Avşaroğlu, S; Deniz, M.E; Kahraman, A. "Teknik Öğretmenlerde Yaşam Doyumu İş Doyumu ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi". Konya: S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Sayı,13. 2005.
2. Aslan, H. "Tıpta Uzmanlık Öğrencisi Hekimlerde Tükenme Düzeyleri". Türk Psikiyatri Dergisi, Cilt: 7, S:1. 1996.
3. Cordes, S.L. Dougherty, T. W. "A Rewiew and an İntegration of Research on Job Burnout". Academy of Management Review.18, (4), 1993.
4. Çokluk, Ö. "Zihinsel ve İşitme Engelliler Okulunda Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerde Tükenmişliğin Kestirilmesi". (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (1999).
5. Dolunay, A.B "Genel Liseler ve Teknik-Ticaret-Meslek Liselerinde Görevli Öğretmenlerde Tükenmişlik Durumu". Ankara: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası. 55 (1). (2002).
6. Ergin, C. "Doktor ve Hemşirelerde Tükenmişlik ve Maslach Tükenmişlik Ölçeğinin Uyarlanması". VII. Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları. Türk Psikologlar Derneği Yayını, 1993, s: 143-154.
7. Freudenberger, N.D. "Staff Burnout". 1. of Social Issue, 30, 1974.
8. Gökçakan, Z; Özer, R. "Doğu Karadeniz Bölgesindeki Görevli Rehber Öğretmenlerde Tükenmişlik Düzeyi Nedenleri ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi". Eskişehir: IX. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 1999.
9. Izgar, H. "Okul Yöneticilerinin Tükenmişlik Düzeyleri (Bornout) Nedenleri ve Bazı Etken Faktörlere Göre İncelenmesi". (Yayınlanmış Doktora Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000.
10. Kırılmaz, A.Y; Çelen, Ü; Sarp, N. "İlköğretimde Çalışan Bir Öğretmen Grubunda "Tükenmişlik Durumu" Araştırması". İlköğretim online 2 (1) 2-9. 2003.

11. Maslach, C. Jackson, S. E. "The Measurement of Experienced Burnout". *Journal of Occupational Behavior*, 2, 1981.
12. Maslach, C. Jackson, S. E. "Maslach Burnout Inventory Manual". (2.Ed.), Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press, 1986.
13. Örmən, U. "Tükenmişlik Duygusu ve Yöneticiler Üzerinde Bir Uygulama". (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.
14. Özdemir, S ve Yalın H,İ. Öğretmenlik mesleğine giriş, Nobel yayınları dağıtımı, 2. Baskı, Ankara, 1999.
15. Özer, R. "Rehber Öğretmenlerde Tükenmişlik Düzeyi Nedenleri ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi". (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998.
16. Peker, R. Anadolu İlköğretim ve Lise Öğretmenlerinde Mesleki Tükenmişliğin Bazı değişkenlere Göre İncelenmesi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fak. dergisi, Bursa, 2002.
17. Sever, D.A. "Hemşirelerin İş Stresi ile Başa Çıkma Yolları ve Bunun Sonuçlarının Araştırılması". (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 1997.
18. Sümbül, A.M. "An Analysis of Relations Among Locus of Control, Burnout And Job Satisfaction in Turkish High School Teacher". *Australian Journal of Education*. Vol, 47, No:1, 2003.
19. Taşgın, Ö. "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Örgütü Yöneticilerinin Tükenmişlik Düzeylerinin İş Doyum Düzeylerine Etkisi". (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004.
20. Torun, A. "Tükenmişlik Aile Yapısı ve Sosyal Destek İlişkileri Üzerine Bir İnceleme". (Yayınlanmamış Doktora Tezi) İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
21. Topaloğlu M, Koç H, Yavuz E, "Öğretmenlerin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma" kamu- iş; C:9 S:3/ 2007